REPUBLICA MOLDOVA
Mun. UNGHENI
Judecătoria UNGHENI

HOTĂRÂRE JUDECĂTOREASCĂ

20 iunie 2024

În cauza civilă nr. 2 – 452/2024 *(nr. electronic – 2 – 24022285 – 51 – 2 - 2702024),*
având ca obiect cererea de chemare în judecată introdusă la 26 februarie 2024 și acceptată în procedură contencioasă, care privește pe

Organizația de Creditare Nebancară (reclamant)
„***” Societate cu Răspundere Limitată**

împotriva

***** (pârât)

- *privind încasarea datoriei contractuale și compensarea cheltuielilor de judecată;*

JUDECĂTORIA UNGHENI,
în numele căreia examinează judecătorul specializat în materie civilă:
Președintele ședinței: Constantin CHILIAN, *judecător*
și Tatiana CHIORESCU, *grefier de ședință*,

- *a stabilit* dezbaterile judiciare în ședință de judecată publică care s-a desfășurat oral în limba română la 6 iunie 2024, în lipsa pârâților înștiințați legal, *cu participarea* reprezentantului reclamantului, dna *****;

- *a amânat* deliberarea și adoptarea dispozitivului hotărârii pentru 20 iunie 2024;

- *a pronunțat* dispozitivul hotărârii la aceeași dată;

- *a înregistrat* cererea de apel depusă de *reclamantul* Organizația de Creditare Nebancară „*****” Societate cu Răspundere Limitată la 12 iulie 2024, *în urma căreia*

întocmește hotărârea integrală, având în vedere că *(a)* această este redactată doar în zilele lucrătoare, iar judecătorul s-a aflat în concediu de odihnă anual în perioada 16 august – 15 septembrie 2024 (zile nelucrătoare), inclusiv zilele de sâmbătă și duminică; *(b)* termenul necesar pentru redactarea unei hotărâri pe cazuri complexe raportat la volumul excesiv de muncă (*anul 2023:* restanțe 812 cauze; *anul* 2024: cereri repartizate - 764; *restituite* - 97; *examinate* – 1020; *hotărâri motivate* - 54);

cu următorul cuprins:

PARTEA DESCRIPTIVĂ

Pretențiile reclamantului.

1. La 26 februarie 2024, *reclamantul* Organizația de Creditare Nebancară „*****” Societate cu Răspundere Limitată a depus cerere de chemare în judecată împotriva *pârâților,* *****.

2. La 27 februarie 2024, cererea a fost repartizată, în mod aleatoriu, judecătorului Constantin CHILIAN și, după verificarea condițiilor de formă, a fost acceptată în procedură contencioasă (f. d. 31 – 32).

3. La 12 martie 2024, judecătorul a admis cererea de asigurare a acțiunii civile formulată de reclamant și a aplicat sechestru pe mijloacele financiare aflată pe conturile bancare și asupra bunurilor imobile și mobile ale pârâților, în mărime de 1.544.333,95 de lei, ceea ce reprezintă limita revendicărilor (f. d. 55 – 58).

4. Prin cererea de chemare în judecată, reclamantul a solicitat:

(1) încasarea de la pârâți în mod solidar a datoriei contractuale în mărime de 1.498.819,40 de lei, compusă din (a) credit – 1.000.000 de lei; (b) dobândă contractuală – 273.719,40 de lei; (c) comision de administrare – 40.300 de lei și (d) penalități – 184.800 de lei;

(2) încasarea de la pârât a cheltuielilor de judecată compuse din: taxa de stat în mărime de 45.514,55 de lei.

5. Pentru a-și demonstra pretențiile de mai sus, reclamantul a depus la dosar, în copie, mai multe înscrisuri.

Pregătirea cauzei pentru dezbateri judiciare. Observațiile pârâtului.

6. La 20 martie 2024 și, după caz, 21 martie 2024, cererea de chemare în judecată, încheierea de asigurare și înscrisurile anexate au fost recepționate de pârâții, *****. Totuși, în termenul stabilit de judecător, *pârâții* nu au depus referință. La fel, aceștia nu au informat instanța despre existența unor condiții excepționale sau despre alte motive care i-ar fi împiedicat să își prezinte punctul de vedere în litigiul în cauză.

7. La 16 aprilie 2024, *pârâtul* ***** a depus o referință, prin care a cerut respingerea acțiunii. În special, acesta a remarcat că pârâtul nu a executat obligația transmiterii sumei integrale a împrumutului și nu a prestat vreun serviciu în schimbul comisionului de administrare. În plus, el a cerut reducerea mărimii penalității în funcție de situația financiară dificilă. Pârâtul nu a depus alte probe decât explicațiile din referință (f. d. 68 – 70).

8. Termenul de judecare a cauzei a fost stabilit pentru 6 iunie 2024.

Dezbaterile judiciare.

9. În clădirea Judecătoriei UNGHENI, mun. UNGHENI, instanța de judecată *a stabilit* dezbaterile judiciare în ședință de judecată publică care s-a desfășurat oral în limba română la 6 iunie 2024, în prezența:

- Reprezentantul reclamantului, *****;

în lipsa următorilor participanți, *în special*:

- Pârâții au fost informați contra semnătură, cu scrisoarea recomandată și cu aviz de primire despre inițierea cauzei civile și obligația de a depune referință, *inclusiv* despre locul, data și ora ședinței de judecată, *însă* nu au comunicat motivul neprezentării și nu au solicitat amânarea ședinței.

10. Instanța de judecată și-a întemeiat hotărârea numai pe circumstanțele constatate nemijlocit și pe probele cercetate în ședință de judecată.

MOTIVAREA INSTANŢEI DE JUDECATĂ

PRETENȚIILE RECLAMANTULUI.

Argumentele participanților la proces.

11. *Reclamantul* a indicat că și-a executat toate obligațiile față de pârâtul *****, prin acordarea unui credit în mărime de 1.000.000 de lei, având o vacantă de achitare până la 19 octombrie 2023. În schimb, acesta a achitat doar o singură tranșă la 23 ianuarie 2023. Așadar, pârâtul nu a respectat graficul de rambursare și a acumulat datorii în mărime 1.498.819,40 de lei. Pe această cale, pârâtul nu și-a executat cu bună – credință obligațiunile contractuale de restituire a sumelor împrumutate. Prin urmare, reclamantul consideră că acțiunea sa este una întemeiată.

În cadrul dezbaterilor judiciare, reprezentantul reclamantului, dna *****, a subliniat că pârâtul ***** are calitate de antreprenor, iar scopul luării acestui credit a fost pentru procurarea de terenuri agricole (business) care au fost vândute la licitație. Toate clauzele contractuale au fost negociate personal cu pârâtul, și anume – dobânda contractuală sau comisionul de administrare. Punctul 2.3 din contract cuprinde mărimea comisioanelor încasate de la debitor pe care acesta le-a cunoscut. În acest sens, punctul 2.4 prevede că aceste comisioane poate fi perceput din suma creditului acordat. După prima achitare, pârâtul nu a mai făcut plăți în contul datoriei. Totodată, pârâtul a scris personal că este de acord cu condițiile prezentului contract, care a fost negociat și modificat conform propunerilor lui. El a știut despre comisionul de administrare și comisionul de acordare. Din acest motiv, sumele date au fost reținute din suma împrumutului de 1.000.000 de lei. De fapt, pârâtul nu și-a exprimat dezacordul față plata acestor sume plătite timp de 14 zile de la încheierea contractului de credit și nu a restituit suma împrumutată înapoi. Așadar, contractul de credit este unul legal, iar drepturile pârâtului nu au fost încălcate.

La întrebările judecătorului, reprezentantul reclamantului a precizat că pârâtul a evitat discuțiile și soluționarea amiabilă a litigiului. În decembrie 2023, pârâtul a promis că va achita datoria după ce va rezolva problema cu partenerul de afaceri și va contacta un alt credit de la o altă bancă. Respectiv, pârâtul nu s-a ținut de cuvânt până în februarie 2024. Dobânda contractuală și penalitățile au fost calculate până la data depunerii cererii de chemare în judecată. Penalitatea este calculată doar asupra sumei creditului restant, fără a lua în calcul sumele aferente. A considerat că penalitatea nu este exagerată în raport cu suma totală împrumutată. În continuare, reprezentantul a menționat că dobânda contractuală este o prevedere a creditorului a venitului lunar pe care îl are din suma împrumutată. Spre deosebire de dobândă, comisionul de

administrare reprezintă cheltuielile lunare ale creditorului, cum ar fi – sunetele telefonice, deplasările expertului de creditare (a vizitat cel puțin de 10 ori pe pârât).

Referitor la interpretarea sintagmei „asupra unui comision” din art. 1765 din Codul civil, reprezentantul a menționat că stabilirea mai mult comisioane respectă cerințele legii, cât timp ele se încadrează în noțiunea de costuri și nu sunt mai mari decât corpul împrumutului.

12. *În motivarea referinței*, pârâtul *****, prin avocatul său, a susținut că reclamantul a transferat la contul său doar suma de 965.000 de lei din cei 1.000.000 de lei. Astfel, reclamantul nu și-a executat corespunzător obligațiile contractuale. Din această perspectivă, pârâtul s-a folosit de dreptul său de a suspenda executarea obligației corelative de restituire a creditului și plata plăților aferente până când reclamantul nu-și va executa integral obligația de mai sus. În același timp, pârâtul nu și-a dat acordul de a-i fi reținut vreun comision din suma creditului, iar clauza nr. 2.4 din contract nu permite reclamantului, unilateral, fără acordul celeilalte părți, de a decide care anume comisioane urmează a fi reținute. Mai mult, acțiunile de analiză și acordare nu pot costa 15.000 de lei și, după caz, 20.000 de lei.

În continuare, pârâtul a sugerat că obligația de plată a comisionului de administrare nu este prevăzută în clauzele contractuale. Reieșind din definiția contractuală a comisionului rezultă că debitorul nu beneficiază de vreun serviciu și nu primește vreo contraprestație în schimbul comisioanelor achitate. Mai mult, contractul nu conține vreo mențiune despre mărimea procentuală a comisionului contestat. Totodată, administrarea contractelor ține de activitatea creditorului și reprezintă de fapt obligația acestuia care nu poate fi imputată debitorului. În final, reclamantul avea obligația să demonstreze că a prestat servicii contra comisioanelor pretinse. Prin urmare, pretenția de încasare a comisionului de administrare trebuie respinsă.

În ceea ce privește penalitatea, pârâtul a cerut reducerea acesteia, urmând a fi luată în considerare situația financiară a pârâților, care este dificilă. Mai mult, pârâții nu s-au eschivat de la executarea obligațiilor, și chiar dacă au dificultăți financiare au încercat să facă plăți în limita posibilităților. A considerat că mărimea este una excesivă în raport cu prejudiciul cauzat creditorului care nu a dovedit suportarea unui asemenea pagube. Așadar, pârâtul a solicitat reducerea penalității de la 1,65 % la 0,1 %.

13. *Pârâții,* *****, nu au oferit nici un comentariu cu privire la fondul cauzei.

Legislația aplicabilă speței.

14. Pentru a solicita încasarea datoriei contractuale, reclamantul a făcut trimitere la dispozițiile contractului de credit și contractului de fidejusiune din Codul civil. Pârâții nu au obiectat expres împotriva aplicării articolelor respective. Prin urmare, judecătorul nu vede motive de a se îndepărta de la opinia reclamantului, și anume

- art. 858 alin. (1 - 2); art. 901 alin. (1) lit. a), f), alin. (5), art. 912 alin. (1), art. 1763 alin. (1). (3), (4), art. 1764 alin. (1), art. 1765, art. 1769 alin. (1) lit. c) și d) și art. 1770 alin. (1) din Codul civil;
- art. 1636 alin. (1), art. 1637 alin. (1), art. 1639 alin. (1), (2), art. 1640 din Codul civil;
- art. 1071 alin. (1) raportat la art. 1073 și art. 1076 alin. (1), (2), inclusiv art. 953 din Codul civil.

15. Conținutul normelor de drept va fi dezvoltat în cele ce urmează.

16. Hotărârile Curții Constituționale se aplică direct la soluționarea cazului în acord cu *art. 2 alin. (1) și art. 12 alin. (1) din Codul de procedură civilă.*

Circumstanțele de fapt și analiza judecătorului.

17. Înainte de a ajunge la concluziile de mai jos, judecătorul a cercetat atent și nemijlocit probele prezentate de participanți. Fiecare probă a fost apreciată în funcție de *importanța* sa, de capacitatea de a răspunde direct la problemele dezbătute și de legătura sa cu celelalte dovezi (*vezi* art. 130 alin. (3), (4) din Codul de procedură civilă). Astfel, instanța de judecată s-a concentrat pe dovezile, argumentele juridice și afirmațiile părților care au fost *decisive* pentru soluționarea corectă și justă a cauzei (*vezi* art. 118 alin. (3) din Codul de procedură civilă).

> N.B. *Trimiterile la dovezi sau argumente se vor face între paranteze, indicând paragraful corespunzător din hotărârea respectivă. De exemplu, paragraful 50 din hotărâre (§ 50) sau fila din dosarului cu nr. 50 (f. d. 50).*

18. *În cazul de față*, judecătorul constată că raportul obligațional dintre părți îmbracă forma unui contract de credit în baza *art. 1763 alin. (1) din Codul civil.*

19. Reclamantul Organizația de Creditare Nebancară „SMART CREDIT” Societate cu Răspundere Limitată și pârâtul ***** au încheiat contractul de credit nr.***** din 19 decembrie 2022, *în special:*

a) Potrivit punctului 1.1 din contract, reclamantul acordă un credit în sumă bănească de 1.000.000 de lei pentru procurarea de terenuri, cu destinația – „agricultură/industrie alimentară” (f. d. 10 – 12).

   În timpul ședinței de judecată, reprezentantul reclamantului a explicat că pârâtul a acționat în calitate de antreprenor, și nu de consumator. La fel, a precizat că terenurile menționate au fost achiziționate la o licitație organizată de primăria satului Sinești, raionul UNGHENI.

b) pârâtul s-a obligat să-l restituie până la 19 decembrie 2027, conform graficului de rambursare. Vacanța de plată a ratelor contractuale a început la 19 decembrie 2022 până la 19 octombrie 2023. Potrivit punctului 2.3 din contract, reclamantul a indicat că poate percepe un comision de acordare (1,5 %) în mărime de 15.000 de lei și un comision de analiză (2 %) în mărime de 20.000 de lei (f. d. 10).

   Rata dobânzii a constituit 25,50 % anual din soldul împrumutului. Valoarea total plătibilă a creditului este de 1.797.183 de lei, calculată în baza coeficientul dobânzii anuale (DAE) – 31,75 % (f. d. 10 - 12).

20. La aceeași dată, reclamantul și pârâții, *****, au semnat contractul de fidejusiune integrat în contractul inițial. Pârâții – fidejusori s-au obligat față de reclamant să execute obligația pe care o datorează pârâtul ***** reclamantului și care apare și devine scadentă doar dacă apare și devine scadentă obligația garantată (*vezi* art. 1628 alin. (2), art. 1636 alin. (1) din Codul civil).

21. Conform ordinului de plată nr. 1804 din 19 decembrie 2022, pârâtul ***** a primit de la reclamant suma bănească în mărime de 965.000 de lei (f. d. 13).

22. La 9 octombrie 2023, Organizația de Creditare Nebancară „SMART CREDIT” Societate cu Răspundere Limitată a înregistrat și a consemnat în Registrul de stat al persoanelor

juridice *noua denumire deplină a societății:* Organizația de Creditare Nebancară „*****” Societate cu Răspundere Limitată (O.C.N. „*****” S.R.L.).

23. Prin cererea de chemare în judecată, reclamantul a susținut că pârâtul, inclusiv pârâții – fidejusori, nu și-au executat obligația de achitarea a ratelor din contract. Pârâtul a formulat obiecții împotriva acestor argumente. Din aceste motive, judecătorul este chemat să răspundă: *(i) dacă* pârâtul este în drept să suspende executarea obligației de plată a ratelor scadente; *(ii) dacă* clauzele contractuale pot fi considerate abuzive; și *(iii) dacă* există o neexecutare a obligației sau *dacă* există circumstanțe obiective care justifică neexecutarea ei.

Dreptul pârâtului de a suspenda executarea obligațiilor de plată a ratelor de credit.

24. Prin contractul de credit, o organizație de creditare nebancară (creditor) se obligă să pună la dispoziția unei alte persoane (debitor) o sumă de bani ca împrumut, cu condiția rambursării ei, a plăților aferente sau (...) (*vezi* art. 1763 alin. (1) din Codul civil).

25. La acest capitol, instanța de judecată reține că reclamantul este creditor, iar pârâtul este debitor (§ 19 și 24). Este adevărat că pârâtul poate fi privit *în calitate de creditor* numai în măsură în care reclamantul a acordat împrumutul parțial (mai puțin decât suma convenită) fără o justificare contractuală. În acest caz, pârâtul este în drept să suspende plata creditului până când reclamantul își va executa obligația integral (*vezi* art. 914 alin. (1) din Codul civil).

26. Reclamantul a recunoscut că a negociat cu pârâtul să-i acorde un împrumut de 1.000.000 de lei (§ 11; 19). Totuși, pârâtul a primit efectiv o sumă de bani cu 35.000 de lei mai puțin, și anume 965.000 de lei (§ 21).

27. În primul rând, diferența de 35.000 de lei reprezintă (a) comisionul de acordare (15.000 de lei) și (b) comisionul de analiză (20.000 de lei). Această sumă bănească a fost încasată, potrivit punctelor 2.3 și 2.4 din contractul de credit (§ 19 b; f. d. 10).

28. Cu alte cuvinte, pârâtul era obligat să achite 35.000 de lei fie din contul ratelor lunare, fie la momentul transferării împrumutului. Reclamantul a ales să rețină această sumă odată cu transmiterea banilor către pârât (§ 21).

29. Judecătorul *nu poate acceptă* afirmația pârâtului potrivit căreia el nu și-a dat acordul de a-i fi reținut vreun comision. Dimpotrivă, pârâtul a scris personal la finalul contractului – „sunt de acord cu condițiile prezentului contract care a fost negociat și modificat conform propunerilor mele” (f. d. 11). Faptul dat demonstrează că el a avut cunoștință despre clauzele 2.3 și 2.4 din contractul de credit (§ 27). În plus, suma de 35.000 de lei *nu a fost inclusă* în graficul de rambursare prevăzut la clauza 2.6 a contractului, ceea ce *confirmă* că pârâtul era conștient că suma va fi dedusă din împrumutul acordat. **Prin urmare, acordul pârâtului a fost clar și exprimat cu intenția de a produce efecte juridice (*vezi* art. 312 alin. (2) din Codul civil).**

30. Mai mult, pârâtul a primit banii prin transfer bancar la 19 decembrie 2022, dar *a obiectat pentru prima dată* împotriva plății comisioanelor doar după pornirea procesului judiciar (f. d. 69). El ar fi putut revoca contractul timp de 14 zile de la încheierea lui, dar nu a făcut acest lucru. În consecință, apărarea pârâtului pare mai mult *o strategie procesuală* și nu o manifestare sinceră a unei nemulțumiri față de clauzele contractuale. **Un astfel de comportament indică acceptarea tacită a termenilor contractului până la acel moment.**

31. În același timp, somația nr. 875 din 19 decembrie 2023 includea sumele restante, ceea ce demonstrează că pârâtul a cunoscut că suma împrumutului restant este de 1.000.000 de lei, dar nu de 965.000 de lei. La fel, el a scris personal pe somație că „*se străduie să achite până la 27*

decembrie 2023” (f. d. 22). Pârâtul a primit materialele din dosar și nu a combătut acest înscris. Din acest motiv, dovada respectivă este una veridică și confirmă faptele de mai sus.

32. În al doilea rând, anexa nr. 2 din contract a definit separat atât comisionul de acordare, cât și comisionul de analiză (§ 27 și f. d. 12). În acest context, comisioanele de mai sus sunt considerate *alte clauze contractuale* față de clauzele privind obiectul contractului și prețul adecvat al contractului (dobânda contractuală). Așadar, comisioanele date pot fi supuse analizei caracterului abuziv atunci când nu respectă principiile de transparență și nu sunt justificate corespunzător prin serviciile efectiv prestate (*vezi* art. 1075 alin. (2) din Codul civil).

33. *Instanța de judecată va verifica separat fiecare argument al pârâtului (§ 12).*

34. Pe de o parte, pârâtul nu a obiectat împotriva serviciilor prestate de reclamant care au fost incluse în fiecare dintre acestea comisioane. Astfel, reclamantul a respectat obligația de transparență prevăzută în art. 1071 alin. (1) din Codul civil (§ 31).

35. Pe de altă parte, pârâtul a susținut că serviciile prestate de reclamant *nu pot* costa 15.000 de lei și 20.000 de lei. Totuși, acesta nu a contestat dreptul reclamantului de a stabili comisioane pentru serviciile prestate în legătură cu utilizarea creditului (*vezi* art. 1765 din Codul civil). Așadar, el acceptă în principiu legitimitatea comisioanelor prevăzute în contract.

36. Totodată, un calcul simplu arată că reclamantul a aplicat ambele comisioane la aproximativ 3,5 % din suma totală împrumutată. Astfel, pârâtul nu a adus niciun argument care ar convinge că mărimea totală a comisioanelor *deviază* considerabil, contrar bunei – credințe, de la bunele practici comerciale. De exemplu, acesta ar fi trebuit să prezinte situații concrete în care aceste comisioane ar fi fost mai mici sau să ofere comparații cu costuri similare, demonstrând astfel o practică abuzivă. În același timp, pârâtul nu a oferit motive concrete care să sugereze un dezechilibru între prețul plătit și calitatea serviciilor prestate de reclamant. Altfel spus, banii au fost puși la dispoziția pârâtului la timp, fără să-l împiedice să-și îndeplinească scopul încheierii contractului de a procura terenuri agricole.

37. Pe baza celor prezentate, instanța de judecată consideră că pârâtul *nu este un subiect* al art. 914 din Codul civil (§ 25) care i-ar da dreptul de a suspenda executarea obligației privind restituirea împrumutului până când reclamantul îi va oferi suma integrală. În acest context, se observă că reclamantul a reținut în mod transparent și justificat suma de 35.000 de lei. Prin urmare, pârâtul nu poate suspenda plata împrumutului.

Evaluarea caracterului abuziv al clauzelor contractuale.

38. Pentru început, instanța de judecată notează că relațiile între reclamant și pârâtul ***** îmbracă forma unui contract dintre profesioniști. În acest context, reclamantul a subliniat că pârâtul are calitate de antreprenor, deoarece scopul luării acestui credit a fost pentru procurarea de terenuri agricole (business) (§ 11). În plus, aceeași concluzie se regăsește în răspunsul CNPF nr. 04-5/1952 din 11 aprilie 2024 (f. d. 76).

39. În aceste contracte, **protecția oferită de dispozițiile legale privind clauzele abuzive este *mai redusă.*** În special, clauza propusă de către o parte care nu a fost negociată individual se consideră abuzivă dacă este (a) prevăzută la art.1077 și (b) deviază considerabil, contrar bunei-credințe, de la bunele practici comerciale (*vezi* art. 1073 din Codul civil).

40. În mod concret, pârâtul a invocat caracterul abuziv al comisionului de administrare, deoarece această clauză nu are la bază o contraprestație concretă, iar administrarea contractului reprezintă o obligație a creditorului, nu a debitorului.

41. Sub acest aspect, judecătorul nu a fost convins de reclamant că a negociat individual cu pârâtul clauza privind comisionul de administrare. În timpul ședinței, reprezentantul reclamantului a precizat că negocierile s-au concentrat pe suma împrumutată, inclusiv pe comisioanele de acordare și analiză. Totodată, nu poate fi ignorat obiectul principal de activitate al reclamantului, care constă în acordarea de credite nebancare. În acest caz, organizațiile nebancare utilizează în mod obișnuit clauze standardizate, precum comisionul de administrare, care sunt elaborate anticipat pentru a fi aplicate în numeroase contracte cu părți diferite.

42. Așadar, comisionul de administrare poartă caracteristicile unei clauze standard, ceea ce prezumă că ea nu a fost negociată individual (*vezi* art. 1069 alin. (3) și (6) din Codul civil).

42. În continuare, *o clauză este considerată abuzivă* dacă are ca obiect și efect obligarea pârâtului de a respecta clauze cu care acesta nu a avut posibilitatea reală să se familiarizeze înainte de încheierea contractului (*vezi* art. 1077 alin. (1) pct. 3) și alin. (3) din Codul civil). În acest context, reclamantul este obligat să elaboreze și să comunice clauzele scrise - *într-un limbaj clar și inteligibil, precum și lizibil* (*vezi* art. 1071 alin. (1) din Codul civil).

43. Pe baza criteriilor de mai sus, judecătorul va analiza comisionul de administrare.

44. Potrivit definiției din anexa 2 din contract, comisionul de administrare lunară este comisionul perceput lunar sub forma unui procent din valoarea totală a creditului nebancar, de către organizația de creditare nebancară, pentru administrarea creditului acordat (f. d. 12).

45. În plus, reprezentantul reclamantului a explicat că acest comision este diferit de dobânda contractuală, *deoarece* reprezintă cheltuielile lunare ale creditorului, cum ar fi – sunetele telefonice, deplasările expertului de creditare (a vizitat cel puțin de 10 ori pe pârât).

46. Instanța de judecată este pregătită să accepte observațiile pârâtului. În special, este necesar de stabilit dacă există diferență între scopurilor urmărite de dobânda la credit (art. 1764 din Codul civil) și comisionul la credit (art. 1765 din Codul civil).

47. În primul caz, prin dobândă se înțelege atât sumele socotite în bani cu acest titlu, cât și alte prestații, *sub orice titlu sau denumire*, la care împrumutatul se obligă drept preț al utilizării împrumutului (*vezi* art. 1244 alin. (4) din Codul civil). În opinia juridică prezentată de profesorul de drept civil Octavian CAZAC,

> „(...) frecvent dobânzile sunt ascunse sub denumirea „comision” urmat de o largă varietate de cuvinte: *unic, de administrare, de supraveghere, de modificare*. Aplicarea corectă a legii cere determinarea naturii adevărate a acestui comision, în special, dacă el este, în fond, un preț al utilizării împrumutului, ori dacă creditorul prestează debitorului un serviciu, care are o valoare independentă de utilizarea împrumutului.” (sursa - https://animus.md/adnotari/1244, para. 7)

48. În al doilea caz, judecătorul reține că, în afară de dobânda contractuală, reclamantul a introdus în contract trei comisioane pentru serviciile prestate în legătură cu utilizarea creditului. Cu alte cuvinte, pârâtul trebuie să achite suplimentar: (a) comisionul de acordare; (b) comisionul de analiză și (c) comisionul de administrare (f. d. 10).

49. La acest capitol, comisionul de administrare este definit ca *fiind lunar*, însă graficul de rambursare indică faptul că se achită doar pentru primele 7 rate din 28, iar suma acestuia variază lunar între 3.000 și 27.300 de lei (f. d. 10). *Această diferență lunară nu este explicată în contractul de credit de mai sus, inclusiv nu a fost explicată în ședința de judecată.* Astfel, pârâtul

nu a fost informat corespunzător cu privire la mărimea procentuală a comisionului, iar instanța constată că reclamantul nu a evidențiat funcția și destinația acestui comision.

50. În aceste condiții, instanța nu poate identifica o diferență obiectivă între natura juridică a dobânzii și comisionului de administrare. Comisionul de administrare nu reprezintă un serviciu distinct cu valoare independentă, *așa cum se întâmplă cu celelalte comisioane*. Mai mult, cheltuielile lunare descrise de reclamant (§ 45) s-au referit mai degrabă la situația de neexecutare a obligațiilor de plată decât la *administrarea* curentă a creditului.

51. Lipsa unei definiții clare și inteligibile a acestui comision în contract duce, astfel, la o informare incompletă a pârâtului, ceea ce afectează echilibrul și transparența relației contractuale. În realitate, pârâtul este pus în postura de a achita practic două dobânzi, una prevăzută de contract și *alta camuflată* sub forma comisionului de administrare.

52. De asemenea, contractul de credit conține *o contradicție* evidentă în clauzele sale. Potrivit clauzei nr. 2.2, comisionul de administrare se percepe conform clauzei 2.3. Totuși, ultima clauză se referă exclusiv la celelalte două comisioane.

53. Pe cale de consecință, instanța de judecată consideră că reclamantul nu a respectat obligația de transparență, prevăzută la *art. 1071 alin. (1) din Codul civil*. Pe de altă parte, mărimea considerabilă al comisionului (54.900 lei) și lipsa unei explicații clare privind scopul și modul de calcul al acestuia au creat un dezechilibru considerabil în relația contractuală, contrar principiului bunei – credințe (§ 39).

54. În urma analizei de mai sus, instanța de judecată *constată că* este lovită de nulitate protecție – clauza nr. 2.2 din contractul de credit nr.***** din 19 decembrie 2022 în ceea ce privește „comisionul de administrare”.

43. Astfel, nulitate absolută admisă nu atrage declararea nulă a întregului contract. Judecătorul va continua examinarea pretențiilor formulate de reclamant.

Constatarea neexecutării obligației sau, după caz, existența unor circumstanțe care justifică neexecutarea obligației.

44. *Față de condiția de mai sus,* judecătorul subliniază că neexecutarea obligației înseamnă orice abatere, cu sau fără justificare, de la executarea corespunzătoare a obligației și include neexecutarea totală sau parțială a obligației, executarea necorespunzătoare sau cu întârziere a obligației (*vezi* art. 901 alin. (5) din Codul civil).

45. Dreptul reclamantului (creditorului) de a cere rezoluțiunea contractului de credit și încasarea sumelor aferente este prevăzut în *art. 1769 alin. (1) și (5) din Codul civil,* și anume:

> (1) Creditorul poate rezolvi contractul și cere restituirea creditului și a sumelor aferente dacă:
>
> c) debitorul nu plătește dobânda în termenul stabilit;
>
> d) debitorul nu a executat obligația de restituire a cel puțin 2 tranșe ale creditului, atunci când contractul prevede restituirea creditului în rate;
>
> (5) Rezoluțiunea pentru motivul indicat la alin.(1) lit. d) produce efecte doar atunci când creditorul a acordat debitorului un termen de 15 zile pentru plata sumei restante, iar plata nu a fost făcută.

46. În corespundere cu contractul de mai sus, pârâtul era obligat să plătească ratele creditului în 28 de rate, începând cu 19 ianuarie 2023 până la 19 decembrie 2027 (f. d. 10). Astfel, termenul de executare a obligației este determinat și previzibil pentru pârât. Mai simplu, pârâtul trebuia să restituie împrumutul de 1.000.000 de lei și plățile aferente în mărime de 797.183 de lei până la data indicată.

47. Totuși, certificatul de creanță anexat de reclamant arată că datoria pârâtului este formată din (a) credit restant – 1.000.000 de lei; (b) dobândă contractuală – 273.718,40 de lei și (c) penalități de întârziere – 184.800 de lei (f. d. 7, 14). Reprezentantul reclamantului a explicat că sumele (b) și (c) au fost calculate până la data depunerii cererii. Potrivit înscrisurilor anexate, pârâtul a efectuat o singură achitare de 25.560 de lei la 23 ianuarie 2023 (f. d. 24).

48. Conform *art. 331 alin. (1) din Codul civil*, sumele indicate cu titlu de comision de administrare nu produc niciun efect juridic, de vreme ce clauza a fost lovită de nulitate absolută. Așadar, comisionul în mărime de 40.300 de lei se exclude din datoria cerută de reclamant.

49. Pe de o parte, judecătorul constată că probele de mai sus au fost recepționate de pârâții ***** (f. d. 74 - 75). Pe de altă parte, pârâtul ***** a avut posibilitate legală de a se apăra împotriva pretențiilor reclamantului, iar restul pârâților nu au depus referință.

50. În acest context, se observă că pârâții *nu au combătut* calculele prezentate de reclamant (§ 47). Respectiv, mărimea sumelor restante nu trebuie probate într-un alt mod decât în felul făcut de reclamant (*vezi* art. 123 alin. (6) din Codul de procedură civilă). Așadar, datele oferite de reclamant *corespund realității* (*vezi* art. 130 alin. (5) din Codul de procedură civilă).

51. De asemenea, pârâții *nu au negat* faptele legate de neachitare datoriei contractuale și nu au contestat argumentele reclamantului formulate în acest sens. Mai mult, pârâții nu au comunicat despre existența unor impedimente în afara controlului lor care să justifice neexecutarea obligațiilor pecuniare (*vezi* art. 903 – 904 din Codul civil).

52. Cu toate acestea, pârâtul ***** a cerut reducerea penalității disproporționat de mare, din cauza situației financiare a pârâților. Mai mult, acesta a subliniat că nu s-a eschivat de la executarea obligațiilor, încercând să facă plăți în limita posibilităților.

53. Instanța de judecată observă că reprezentantul reclamantului *nu a obiectat* împotriva argumentelor de mai sus. În plus, reprezentantul reclamantului a confirmat că pârâtul s-a prezentat la birou pentru a discuta despre neexecutarea obligației. În special, acesta a promis că va achita datoria după ce va rezolva problema cu partenerul de afaceri și va contacta un alt credit de la o altă bancă. Totuși, pârâtul nu s-a ținut de cuvânt până în februarie 2024.

54. În asemenea condiții, judecătorul acceptă că penalitatea în mărime de 184.000 de lei este una disproporționat de mare, iar starea financiară a pârâtului este un caz excepțional. Prin urmare, se admite reducerea penalității până la 50.000 de lei care va asigura ocrotirea intereselor patrimoniale ale reclamantului (*vezi* art. 953 alin. (1) din Codul civil).

55. Pe cale de consecință, reclamantul a demonstrat că pârâtul nu plătește dobânda contractuală în termenul stabilit, inclusiv nu a executat obligația de restituire a cel puțin 2 tranșe ale creditului (§ 50). Din acest motiv, reclamantul este în drept să obțină suma împrumutului restant și dobânda de mai sus în condițiile contractului de împrumut (*vezi* art. 1769 alin. (1) lit. c), d) din Codul civil). Mai mult, penalitățile solicitate de reclamant și reduse la cererea pârâtului constituie un prejudiciu material cauzat de nerestituirea în termen a împrumutului.

56. De asemenea, instanța de judecată notează că obligația pârâților fidejusori, *****, a apărut și a devenit scadentă în măsura în care a apărut și a devenit scadentă obligația pârâtului ***** față de reclamant (*vezi* art. 1637 alin. (1) din Codul civil). De altfel, fidejusorii nu au invocat nicio excepție cu privire la obligația de credit (*vezi* art. 1638 din Codul civil). În continuare, modul de redactare al clauzei nr. 3.1 din contractul de credit confirmă că garanția asumată de pârâții - fidejusori acoperă, în limitele sumei maxime a acesteia, nu numai datoria de bază, dar și obligațiile accesorii, cum ar fi dobânda contractuală și penalitățile (*vezi* art. 1639 alin. (1) din Codul civil).

57. Așadar, conform *art. 1640 din Codul civil*, obligația pârâtului și a fidejusorilor - pârâți este solidară și, în consecință, ultimii sunt obligați solidar față de reclamant cu privire la achitarea datoriei în mărimea determinată mai sus.

CONCLUZIA.

58. Având în vedere cele menționate, instanța de judecată constată existența unui raport juridic obligațional dintre părți format în urma contractului de credit și contractului de fidejusiune integrat în contractul inițial. În acest context, judecătorul a observat că (a) pârâtul nu este în drept să ceară suspendarea plății împrumutului (§ 24 – 37); (b) clauza nr. 2.2 din contract în ceea ce privește comisionul de administrare *este* lovită de nulitatea de protecție, deoarece a fost constatat caracterul abuziv al acesteia; (c) pârâtul și pârâții fidejusori au dat dovadă de neexecutare a obligației de plată în baza contractelor, fiind acceptată reducerea penalității disproporționat de mare. În asemenea condiții, instanța de judecată *a hotărât:*

- *pârâtul* ***** sunt obligați, în solidar, să plătească suma bănească în mărime de 1.323.719, 4 de lei în urma nerespectării obligațiilor prevăzute în contractele de mai sus;
- *respinge* cerința reclamantului privind încasarea comisionului de administrare ca efect al punctului (b) de mai sus și cerința privind încasarea penalității ca efect al reducerii penalității conform art. 953 din Codul civil.

59. În consecință, judecătorul ajunge la concluzia de a *admite parțial* acțiunea.

REPARTIZAREA CHELTUIELILOR JUDICIARE.

60. Reclamantul a solicitat să-i fie restituite de la pârât *cheltuielile de judecată* compuse din: (a) taxa de stat în mărime de 45.514,55 de lei. A fost anexat ordinul de plată care atestă plata sumei solicitate (f. d. 4).

61. Pârâtul, prin avocatul său, a cerut respingerea parțială a acțiunii.

62. În cazul cheltuielilor judiciare se aplică principiul de drept „*plătește învinsul*”. Astfel, instanța de judecată observă că pârâții au pierdut procesul judiciar, iar reclamantul a avut câștig și a demonstrat că a suportat cheltuieli judiciare în mărime de mai sus (§ 64).

63. În conformitate cu *art. 94 alin. (1) din Codul de procedură civilă*, pârâtul este obligat să plătească reclamantului sumă bănească în mărime de 40.261,54 de lei, în ceea ce privește taxa de stat *calculată* proporțional pretențiilor admise. Restul sumei *se respinge.*

MĂSURILE DE ASIGURARE A ACȚIUNII.

64. Măsurile anterioare de asigurarea, aplicate prin încheierea din 12 martie 2024 (§ 3), își păstrează efectul până la executarea hotărârii judecătorești sau, după caz, în funcție de rezultate examinării recursului declarat de dl *****.

65. Prin urmare, pârâtul a contestat cu recurs încheierea menționată. La data pronunțării hotărârii, Curtea de Apel CHIȘINĂU nu s-a pronunțat asupra recursului.

> N.B. La data redactării hotărârii, instanța de recurs a examinat recursul. Prin decizia din 27 iunie 2024, Curtea de Apel CHIȘINĂU a casat încheierea din 12 martie 2024 și a aplicat sechestru pe mijloacele financiare aflată pe conturile bancare și asupra bunurilor imobile și mobile ale pârâților, în mărime de 1.000.000 de lei.

DISPOZITIVUL

Pentru aceste motive, *în numele LEGII*,
instanța de judecată

1. *Admite parțial* acțiunea civilă intentată de către ***reclamantul*** **Organizația de Creditare Nebancră „*****” Societate cu Răspundere Limitată** (IDNO – 1010609001442; sediul – mun. UNGHENI, str. Națională, nr. 10) împotriva ***pârâtului*** ***** (a. n. – *****; IDNP – *****; dom. – raionul *****); ***** (a. n. – *****; IDNP – *****; dom. - dom. – raionul *****) *și* ***** (a. n. – *****; IDNP – *****; dom. – raionul *****).
2. *Constată* că este lovită de nulitatea de protecție (solicitarea pârâtului) – clauza nr. 2.2 din contractul de credit nr.***** din 19 decembrie 2022 în ceea ce privește „comisionul de administrate”, din motivul că reclamantul nu a definit, în mod clar și inteligibil, componentele și scopul acesteia, inclusiv consecințele economice pentru pârât, fiind încălcată obligația de transparență impusă de *art. 1071 alin. (1) raportat* la art. 1073 *din Codul civil.*
3. *Hotărăşte că pârâții,* *****, sunt obligați să plătească în solidar *reclamantului* Organizația de Creditare Nebancră „*****” Societate cu Răspundere Limitată suma bănească în mărime de **1.323.719, 4 (unu milion trei sute douăzeci și trei mii șapte sute nouăsprezece, 4) de lei** în urma nerespectării obligațiilor prevăzute în contractul de credit nr.***** din 19 decembrie 2022 și garantate prin contractul de fidejusiune integrat în contractul inițial, având următoarele componente:
   - *(a) credit restant – 1.000.000 de lei; (b) dobândă contractuală – 273.719,40 de lei; (c) penalitatea – 50.000 de lei (redusă în funcție de art. 953 din Codul civil).*
4. Respinge restul sumelor cerute *ca efect* al punctului 2 din dispozitiv și ca efect al reducerii penalității conform art. 953 din Codul civil.
5. *Hotărăşte că* pârâtul ***** sunt obligați să plătească reclamantului Organizația de Creditare Nebancră „*****” Societate cu Răspundere Limitată suma bănească în mărime de **40.261,54 (patru zeci de mii două sute șaizeci și unu, 54) de lei,** în ceea ce privește taxa de stat *calculată* proporțional pretențiilor admise. Restul sumei *se respinge.*

6. Măsurile anterioare de asigurarea, aplicate prin încheierea din 12 martie 2024, își păstrează efectul până la executarea hotărârii judecătorești sau, după caz, în funcție de rezultate examinării recursului declarat de dl *****.
7. Hotărârea poate fi atacată cu apel la Curtea de Apel Chișinău în termen de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, prin intermediul Judecătoriei Ungheni.
8. Hotărârea va deveni definitivă în condițiile art. 254 din Codul de procedură civilă.

Hotărârea judecătorească integrală este pusă la dispoziția participanților la proces, prin remiterea acesteia la domiciliul/sediul lor cunoscut de către instanța judecătorească și prin plasarea pe pagina web – „https://jun.instante.justice.md/”, în ordinea prevăzută de legea procedural civilă.

Constantin CHILIAN

/copia certificată/ ***judecător*** _____